

Memo

Aan: Begeleidingscommissie Evaluatie Stappenplan Integriteitsmeldingen

Van: Lauryan Bakker, Necker van Naem

datum: 8 april 2020

betreft: Reactie op vragen raadsleden m.b.t. rol integriteitscoördinator

In reactie op het onderzoeksrapport 'Evaluatie Stappenplan Integriteitsmeldingen' vroeg een aantal raadsleden zich af wat de positie van de integriteitscoördinator moet zijn en in welke stappen van het stappenplan deze functionaris betrokken is. In dit memo geven de onderzoekers antwoord op die vraag door een aanvullende aanbeveling en tekstsuggesties te formuleren.

De integriteitscoördinator

Een integriteitscoördinator houdt zich bezig met de gehele integriteitshuishouding binnen de gemeente. Het is een bijzondere functie, omdat de integriteitscoördinator zich zowel voor de raad, als het college als de organisatie inzet. Hij/zij is betrokken bij het op orde brengen van het integriteitshuis (het opbouwen van alle nodige structuren om integriteit te borgen) en bij concrete situaties waarin integriteit een rol speelt (zoals een melding en het vervolg daarop). Daarin werkt de integriteitscoördinator samen met de burgemeester, die op grond van de Gemeentewet de taak heeft om de bestuurlijke integriteit van de gemeente te bevorderen.

Een integriteitscoördinator is vrij van loyaliteit aan één specifiek gremium en vrij van directe betrokkenheid. Dat betekent dat de ambtelijke ondersteuning bij een integriteitskwestie op een natuurlijke wijze bij deze functionaris belegd wordt.

Onze aanbeveling is om een dergelijke integriteitscoördinator te benoemen voor het gehele integriteitsspectrum van de gemeente.

Rol van de integriteitscoördinator in het Stappenplan

In het Stappenplan integriteitsmeldingen 2018 is weinig aandacht voor de ambtelijke ondersteuning bij het doorlopen van de stappen. In de door ons geëvalueerde casus bleek hier in de praktijk onduidelijkheid en onenigheid over te bestaan. Dat is voor ons de reden om aan te bevelen om een integriteitscoördinator aan te stellen. Die rol beperkt zich wat ons betreft niet tot

het procesmatig ondersteunen van het feitenonderzoek. Zijn/haar rol is breder – zoals hierboven toegelicht – en de integriteitscoördinator zal dan ook vanaf een integriteitsmelding betrokken zijn. De onafhankelijke rol betekent ook dat de coördinator het onderzoek ondersteunt, ongeacht waar waar het opdrachtgeverschap is belegd.

Om dat voldoende te onderstrepen, doen wij de volgende tekstvoorstellen voor het Stappenplan en de toelichting:

Stappenplan – Algemeen (toevoeging bepaling)

Onder integriteitscoördinator wordt verstaan: de hiervoor aangewezen functionaris die binnen de gemeente Hilversum ambtelijke ondersteuning biedt rondom het thema integriteit.

Stappenplan – Melding (toevoeging bepaling)

1. Meldingen van vermeende integriteitsschendingen worden schriftelijk gedaan bij de burgemeester, die deze in behandeling neemt.
2. *Vanaf het moment dat de melding is gedaan tot en met het doorlopen van de benodigde stappen uit het Stappenplan, wordt ambtelijke ondersteuning geboden door de integriteitscoördinator aan de burgemeester of opdrachtgever.*
3. De identiteit van de melder wordt niet bekend gemaakt bij degene die de melding betreft of anderen anders dan de personen die de eerste screening uitvoeren, zonder daaraan vooraf schriftelijk akkoord te hebben gevraagd aan de melder.

Stappenplan – Opdrachtverstrekking (schrappen bepaling)

1. ~~De integriteitscoördinator wordt als ambtelijk ondersteuner aangesteld.~~
2. De opdrachtgever komt een schriftelijke onderzoeksopdracht met de onderzoekscommissie overeen. In de opdracht staan in ieder geval vermeld de aanleiding, de onderzoeksopdracht en de verwachte duur en kosten van het onderzoek.

Toelichting op het Stappenplan – Algemeen (toevoeging)

In dit artikel wordt afgebakend dat het stappenplan van toepassing is op politiek ambtsdragers. Het stappenplan is een nadere uitwerking van de gedragscodes die door de gemeenteraad zijn vastgesteld voor de raad, het college en de burgemeester. Er is een algemene regel opgenomen over situaties waarin het stappenplan niet voorziet, op dat moment vindt bespreking plaats in het

presidium. Er wordt in dit artikel ook geregeld dat het stappenplan kenbaar wordt gemaakt bij degene die politiek ambtsdrager worden.

In dit artikel wordt de integriteitscoördinator geïntroduceerd. Deze functionaris biedt ambtelijke ondersteuning aan de opdrachtgever, zijnde de burgemeester of (een vertegenwoordiging uit) het presidium. Deze ondersteuning is gericht op het faciliteren van en adviseren over het proces volgens het Stappenplan. Daarnaast heeft de integriteitscoördinator een inhoudelijk adviserende rol als het gaat om de beoordeling van de resultaten uit de stappen 'aangifte', 'eerste screening', 'feitenonderzoek', 'communicatie' en 'onderzoeksrapportage'.

Toelichting op het Stappenplan – Melding (toevoeging)

Is sprake van een melding, waarneming of berichtgeving over een vermeende integriteitsschending door de burgemeester, dan treden twee raadsleden uit het presidium in de plaats van de burgemeester bij alle te zetten stappen in het stappenplan. Is er twijfel over de onafhankelijke positie van de burgemeester – bij de burgemeester zelf of het presidium – dan treedt het presidium in de beoordeling van de vraag of het opdrachtgeverschap over moet worden gedragen aan het presidium.

In alle gevallen biedt de integriteitscoördinator ambtelijke ondersteuning aan de opdrachtgever, zijnde de burgemeester dan wel (een vertegenwoordiging uit) het presidium.

